

Lätt om odling

Blommor på lotten
Nr 35 • från vår till höst

Ett av glädjeämnena med att ha en kolonilott är att ha egna blommor som är vackra där de står och som kan tas in i vas. Ett enkelt "bassortiment" ger blommor från tidig vår till sent på hösten.

Det finns många sorters blommor att välja mellan. Somliga är lättodlade, medan många andra kan vara mer eller mindre krävande. Även om man har många sorter är det inte säkert att man har blommor från tidig vår till sent på hösten eller att man har blommor som lämpar sig att ta in i vas.

Här nämns vanliga lättodlade blommor som brukar blomma rikligt, är lätta att få tag på och lätta att odla och i de flesta fall kan tas in i vas. I första hand nämns lättskötta lökar och perenner, men också några vanliga buskar och sommarblommor för att erbjuda blommor från tidig vår till senhöst.

Tidigt på våren

intill en solbelyst husvägg eller mur blommor **snödroppar**, **vintergäck**,

pärhyacint (*Muscari botryoides*) och **krokus** (flera sorter och arter) ofta redan innan all snö hunnit smälta. Lite senare blommor tidiga s.k. botaniska tulpaner, såsom *Tulipa tarda* och *Tulipa kaufmanniana*, liksom andra

tidiga tulpaner, t.ex. "Princess Irene". *Scilla (siberica)* blommor tidigast i soliga varma lägen och senare ute på gräsmattan.

Den som har gott om plats kan också sätta en *hanplanta* av **sälg** (*Salix caprea*), som tidigt på våren ger kvistar med "kissar" som kan tas in. När blommorna senare slår ut uppskattas de av bin.

Även **forsythia** (*F. x intermedia*) med sina gula blommor tillhör de tidigaste blommande buskarna.

När våren kommit längre

blommor **pingst- och påskliljor** (olika arter och sorter) liksom olika tulpaner. Som snitttulpaner kan man välja s.k. darwinhybrider, exempelvis den gamla röda tåliga "Apeldoorn". **Morgonstjärna** (*Ornithogalum umbellatum*), trivs både i rabatter och i något soligt hörn tillsammans med andra lökväxter.

Utgiven av

Svenska Förbundet för Koloniträdgårdar och Fritidsbyar

Åsögatan 149 • 116 32 Stockholm • Tel. 08-556 930 80

e-post: kansli@koloni.org • hemsida: www.koloni.org

Gemsrot (=vårkrage, *Doronicum orientale*) hör till de tidigaste perennerna. Vilda **gullvivor** trivs i en ängsartad gräsmatta där gräset inte är allt för högt.

Perenna **viol** (*Viola cornuta hybrida*) kan blomma tidigt intill en husvägg och senare i andra rabatter. För den som köper planter för utplantering är det värt att notera att ettåriga **penséer** kan köpas tidigt och brukar tåla perioder med snö och kyla under våren. Penséer självsår sig lätt i en rabatt och kan på så sätt blomma år efter år. **Trädgårdstusensköna** (sorter av *Bellis perennis*) hör också till de tidiga rabattväxterna.

Blomningstiden för de olika växterna beror i ganska hög grad av hur soligt och varmt de växer.

Mellan vår och försommar

blommar **syrener** (*Syringa vulgaris*), av vilka det finns många sorter som trivs i de flesta trädgårdar. Enklast är vanlig blå, lila eller vit syren. Men det finns också praktfulla förädlade sorter, t.ex. "Mme Lemoine" och "Andenken an Ludwig Späht". **Rosentry** (*Lonicera tatarica*) hör också till lättskötta buskar som blomma på senvåren och som kan tas in i vas, fast kvistarna då ganska fort tappar blommorna. Även blommande kvistar från olika spireor (*Spiraea x arguta* m.fl. arter) kan tas in kortvarigt.

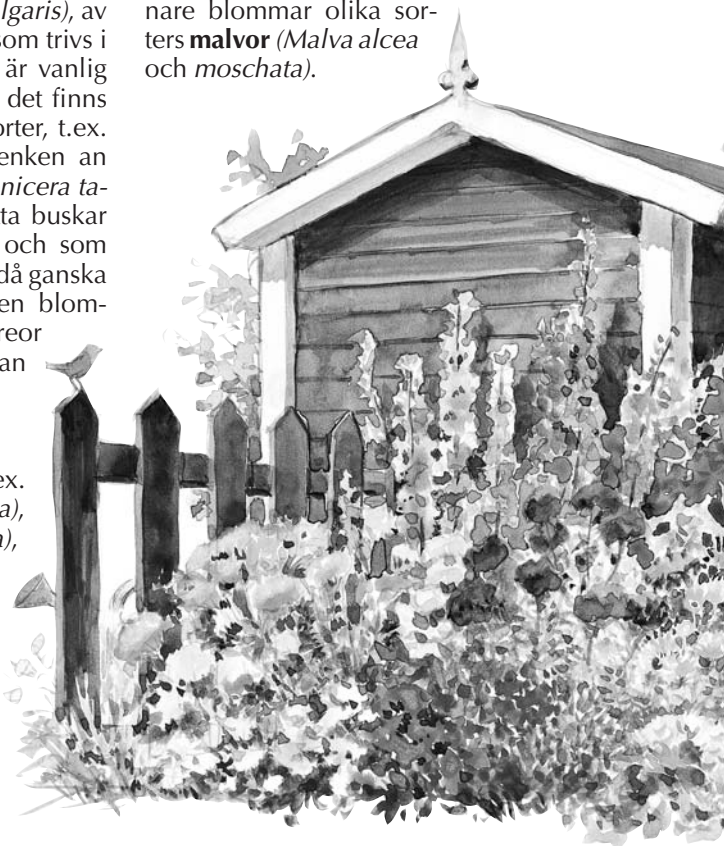
På försommaren

blommar många perenner, t.ex. **bergenia** (*Bergenia crassifolia*), **bondpion** (*Paeonia x festiva*), **toppklocka** (*Campanula glomerata*), **praktbetonika** (*Stachys macrantha*), **blekgul daglilja** (*Hemerocallis citrina*), (tysk) **iris** (*Iris germanica*), **lupiner** (*Lupinus x regalis*) och lite senare även **luktpioner** (*Paeonia lactiflora*), **rosenkrage** (*Tanacetum coccineum*), **gull-**

törel (*Euphorbia polychroma*) och **praktbinka** (*Erigeron x speciosus*). Av iris, lupiner, pioner och praktbinka finns det många sorter att välja mellan.

För högsommaren

kan det vara svårt att hitta bra växter som blomma efter försommarens blomsterprakt. Gammaldags **brandlilja** (*Lilium bulbiferum*) brukar man kunna få från någon gammal trädgård. Till de sommarblommande perennerna hör **stormhatt** (*Aconitum x bicolor*) och **klippstånds** (*Ligularia dentata*). **Såpnejlika** (*Saponaria officinalis*) är en gammal trädgårdsväxt med små anspråk, som lätt sprider sig i trädgården. Både den vanliga (vilda) **prästkragen** och **jätteprästkrage** (*Leucanthemum superbum*) är lätta att få att blomma på något soligt väl-dränerat ställe. Lite senare blomma olika sorters **malvor** (*Malva alcea* och *moschata*).

Schersmin (*Philadelphus x coronarius* m.fl. arter, ofta felaktigt kallade jasmin) är buskar som blommar i mitten av juli med väldoftande blommor. **Rosenspirea** och liknande spireor (*Spiraea japonica*, olika sorter) blommar rikligt mot slutet av sommaren. För sommaren och början av hösten tillhör den vanliga **ringblomman** det mest lättodlade och säkraste bland frösådda sommarblommor.

Det finns många sorters tåliga **buskrosor** som gärna blommar, men varje enskild blomma håller sig ofta bara i några få dagar. Till de lättodlade sorterna hör gamla – vanligen rosa – sorter som man kan få rotskott av från äldre trädgårdar.

Om man köper plantor kan man fråga efter exempelvis sorten "Isphahan", kinesisk gulros (*Rosa hugonis*), pimpinellrosen "Aicha" eller buskrosen "Lichtkönigin Lucia", vilka ger härliga doftande blommor. Vanliga rabattrosor, som ställer större krav på skötsel, kan å andra sidan ge blommor under en längre period.

För sensommaren

hör **praktlysing** (*Lysimachia punctata*) till de mest lättodlade bland perenner som gärna breder ut sig. Även **strålrudbeckia** (*Rudbeckia fulgida* var. *speciosa*) liksom **höstflox** (*Phlox paniculata*) i olika färger hör till trädgårdens tåliga eftersommarblommande perenner. När det gäller flox är det viktigt att få tag på friska och härdiga plantor.

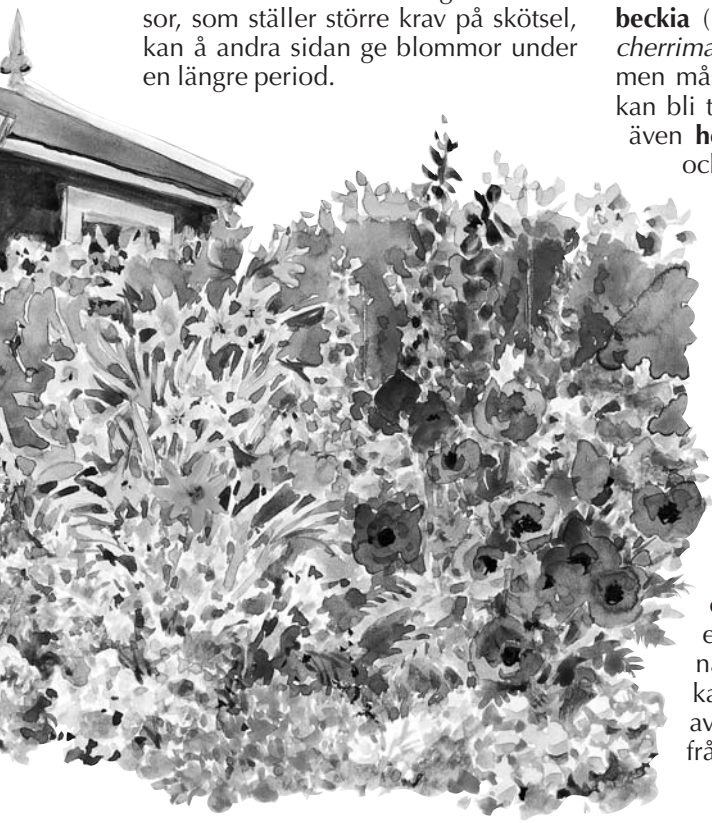
Det finns också många frösådda höstblommor att välja mellan. Nytt är bl.a. de många sorterna av **solrosor** som är lågvuxna, flerblommiga och i olika färger.

Till höstens blommor

hör **gullris** (*Solidago x canadensis*), som det finns olika sorter av (både utan och med frön som sprider sig). Bland de många korgblomstriga perennerna kan särskilt nämnas **röd rudbeckia** eller **solhatt** (*Echinacea purpurea*) och lite senare traditionell gulblommig **höstrudbeckia** (*Rudbeckia laciniata* var. *pulcherrima*), som brukar blomma rikligt men måste bindas upp därför att den kan bli två meter hög. Till hösten hör även **höstvädd** (*Scabiosa caucasica*)

och **solbrud** (*Helenium autumnale*). Mot slutet av hösten blommar **luktastrar** (*Aster novae-angliae*), vars blommor tål frost och ofta står vackra in i november. Även **kinesisk kärleksört** (*Sedum spectabile*), eller höstblommande Sedumhybrider, blommar sent och står blommande även sedan frosten kommit.

Buskar och lökar köper man lättast i någon plantskola eller liknande försäljningsställe. Men ser man kraftiga och vackert blommande exemplar av perenner hos grannar och vänner kan man försöka få en liten planta. Även frön av lupiner brukar man kunna få från grannar.

Tidig vår

Snödroppar L
Vintergäck L
Krokus L
Pärhyacint L
Scilla L
Tulipa tarda L
Tulipa Kaufmannia L
Sälg B
Forsythia B

Vår

Påsklilja L
Pingstlilja L
Tulpan 'Apledoorn' L
Morgonstjärna L
Gemsrot P
Gullviva P
Pensé E
Trädgårdstusensköna P

Mellan vår och försommar

Rosentry B
Spirea B
Syren B

Försommar

Bergenja P
Blekgul daglilja P
Bondpion P
Gulltörel P
Iris (tysk) P
Lukt pion P
Lupin P
Praktbetonika P
Praktbinka P
Rosenkrage P

Högsommar

Ringblomma E
Brandlilja P
Jätteprästkraige P
Klippstånds P
Malva E, P
Stormhatt P
Såpnejlika P
Vanlig prästkraige P
Buskros B
– kinesisk gulros
– 'Ispahan'
– 'Aicha'
– 'Lichtkönigin Lucia'
Rosenspirea B
Schersmin B

Sensommar

Solros E
Höstflox P
Praktlysning P
Strålrudbeckia P

Höst

Gulliris P
Höstrudbeckia P
Höstvädd P
Kinesisk kärleksört P
Luktaster P
Röd rudbeckia/solhatt P
Solbrud P

L = lök/knöl
E = ettårig/frö
B = buske
P = perenn

Text: Göran Svanfeldt, Illustrationer: Han Veltman

Utgiven av

Svenska Förbundet för Koloniträdgårdar och Fritidsbyar

Åsögatan 149 • 116 32 Stockholm • Tel. 08-556 930 80

e-post: kansli@koloni.org • hemsida: www.koloni.org